

Účel výzvy

Vytvoření nových hesel v jazykovědné databázi na Wikidatech.

Popis

Na [Wikidatech](#), projektu neziskové společnosti, která provozuje Wikipedii, vzniká [jazykovědná databáze](#) tzv. lexémů. Licence umožňuje, aby tuto databázi použil kdokoliv za jakýmkoliv účelem. Prozatím se využívá v [experimentálním českém slovníku pro kontrolu pravopisu](#), dostupném jako [rozšíření pro kancelářský balík LibreOffice](#), možnosti jsou ale mnohem širší: nástroje pro kontrolu gramatiky, cizojazyčné slovníky a překladače, různé druhy jazykovědných slovníků, doplňování diakritiky...

Úkolem je naimportovat do této databáze 50 lexémů českých podstatných jmen, a to z [Tvarotvorného slovníku](#), který má kompatibilní licenci. Importovaná hesla je potřeba zkontrolovat (mohou obsahovat chybné tvary), případně upravit, a přidat k nim významy a doplňující údaje (podrobnosti v příloženém návodu).

Práci dobrovolníkovi vysvětlíme e-mailem nebo přes videokonferenci. Odkazy na stránku se slovy a na stránky Wiki jsou uvedeny v příloze. Děkujeme.

Postup

Je nutné mít na Wikidatech [vytvořený účet](#), lze použít i jednotný účet, který se používá na Wikipedii.

Veškeré vaše příspěvky budou uloženy pod licenci CC0, podle které může tato data využívat kdokoliv pro jakékoliv účely, ať už komerční, nebo nekomerční.

1. Seznam 50 podstatných jmen, která se mají zpracovat, naleznete na stránce https://ceskeslovníky.cz/usut/usut_words_04.html. Klepnutím na každé z nich (napoprvé je vyžadováno potvrzení přístupu k účtu na Wikidatech) přejdete na formulář s vyplněnými tvary slova (pády pro jednotné a množné číslo).
2. Zkontrolujte, **zda se již slovo na Wikidatech nenachází** (někdo ho mohl přidat od té doby, kdy byl seznam vytvořen), například na [stránce Ordia](#) nebo ve [vyhledávání na Wikidatech](#) (u druhé možnosti je vhodné hledání omezit na lexémy: v „Search in“ zvolit „Add namespaces“ a přidat „Lexemes“).
3. Zkontrolujte, zda odpovídá rod slova a **jednotlivé tvary**.
 - Jestliže je slovo pro vás nesrozumitelné, vynechte jej.
 - Pokud neodpovídá rod, použijte [jinou šablonu](#) a slova do ní překopírujte.
 - Pokud neodpovídají tvary, upravte je v polích formuláře, případně doplňte chybějící – více tvarů pro jeden pád se odděluje lomítkem (/).
 - Nespisovné tvary buď nekládejte, nebo je později označte příznakem.

- Hledáte-li platnost tvarů v literatuře (jazykové slovníky), uveďte je později jako zdroj.
4. Stisknutím tlačítka „Vytvořit“ založíte na Wikidatech nový lexém, na jehož stránku budete přesměrováni.
 5. Přidejte k novému lexému **významy**: pomocí „Add sense“, „Language: Czech (cs)“ a v poli „Gloss“ zadejte stručný popis významu slova; změny se uloží po klepnutí na „publish“. V žádném případě popisy neopisujte z jiných zdrojů, kvůli nekompatibilní licenci by nemohly být použity.

Popis významu často obsahuje odpovídající položka na samotných Wikidatech (tj. v obecné, ne slovníkové části) – pokud existuje, vyplatí se ji proto najít. Kromě toho je vhodné přidat k významu odkaz na položku Wikidat („Add statement“, property „item for this sense“, do pole kód položky začínající na Q). Příklad: [Minsk](#) a [odpovídající položka Wikidat](#).

6. Je-li to relevantní, doplňte k významu či jednotlivým tvarům **příznaky**: property „language style“, hodnoty např. „Common Czech“ (obecná čeština), „diminutive“ (zdrobnělina), „dialect“, „archaism“, „pejorative“, „slang“, Q61857234 (knižní výraz). Příklad: [berňák](#), [mák](#), [být](#).
7. Pokud jste při zadávání tvarů využili literární **zdroje**, zadejte je jako property „described by source“. Příklad: [ječmen](#).
8. Je-li to možné, doplňte k významům odkazy na **související slova**, např. shodného („synonym“) nebo opačného („antonym“) významu – takové slovo již musí na Wikidatech existovat; můžete ho také sami vytvořit. Příklad: [jaro](#).
9. Dobrovolnosti se meze nekladou: k lexémům lze přidávat také výslovnost, ukázky použití, etymologii aj.

V případě nejasností se zeptejte v rámci USUT, na Wikidatech je také k dispozici [česká diskusní stránka](#). Rovněž nás neváhejte kontaktovat, pokud vás lexémy na Wikidatech zaujaly a rádi byste se na jejich tvorbě podíleli ještě jinak než importem podstatných jmen.

Děkujeme!